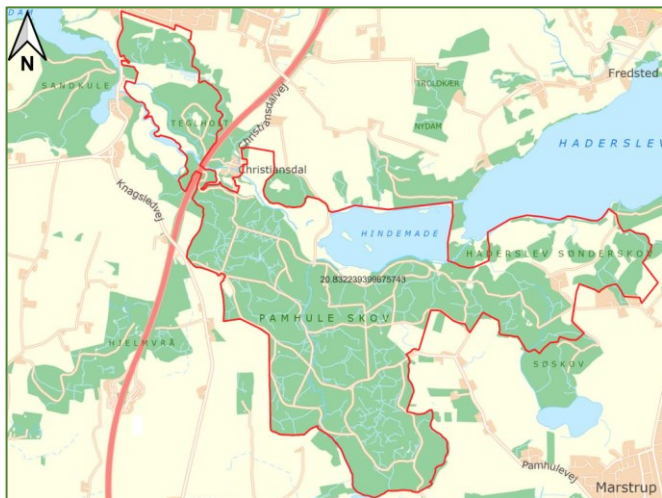

Mulig Naturnationalpark Pamhule

Figur 1. Forslag til mulig Naturnationalpark Pamhule på 530 ha.

Natur

Det foreslåede område strækker sig fra den eksisterende dyrehave i øst over den centrale del med Pamhule Skov og Hindemade til engene ved Tørning Mølle. Naturværdierne er allerede i dag høje, og kombinationen af varieret topografi og ældre løvskov vekslede med lysåbne naturtyper giver gode udviklingsmuligheder. Hele området for en mulig naturnationalpark er allerede udpeget urørt skov.

Hovedparten af Haderslev Sønder Skov har siden 1994 været afgræsset med då- og krondyr i en indhegnet dyrehave. Dette område er vekslede slette og skovgrupper. Den centrale del – Pamhule Skov – er primært skovbevokset, men gennem fjernelse af især oversøiske nåletræarter vil der skabes lysåbne arealer, som vil blive holdt lysåbne ved afgræsning. Den centrale del rummer endvidere mange gamle ege og bøge, som har stort potentiale som levesteder for sjældne arter knyttet til gammel løvskov med stort lysindfald. Topografien giver en varieret jordbund med sjældne og rødlistede svampearter f.eks. brændende mælkehat, giftig rødblad, skærmformet stilkporesvamp, sortskællet ridderhat, gul skælrørhat, guldrørhat.

Det næsten 70 ha store område med søen Hindemade og de tilgrænsende eng- og moseområder er vigtige levesteder for f.eks. løvfrø, sumpvindelsnegl, grøn mosaikguldsmed, sødgræs-stængelugle.

Områdets historie

Pamhule Skov er gammel statsskov fra før slutningen af 1700-tallet. Den østlige del af arealet, som i dag udgør Haderslev Dyrehave, blev tilkøbt i 1990'erne.

Beskrivelse af området

Området er fortrinsvis skovdækket med et stort islæt af ældre bevoksninger – vekslede med større og mindre overdrev, eng og moseområder især ned mod Hindemade og Haderslev Dam.

	Nuværende anvendelse i ha
Anden anvendelse	16
Lysåben Natur	96
Løvtræ	325
Nåletræ	31
Våd Natur	62
Total	530
Hegnslængde	21 km

Mod vest snævrer området ind og løber langs Tørning Å med karakteristiske lave engarealer og kuperede skovområder.

Helårsgræsning

Naturstyrelsens knap 20 års erfaring med helårsgræsning med då- og krondyr i Haderslev Dyrehave vil være afsæt for etablering af en naturnationalpark. Det kan dog komme på tale at supplere med andre former for samgræsning.

Med de mange skovdækkede områder er der rigelig mulighed for, at dyrene kan søge ly, læ og tørt leje. Vandhuller, søer og vandløb sikrer rigelig vandforsyning til de græssende dyr.

Infrastruktur

Hegnet vil komme til at gå tværs over to veje, hvor der allerede i dag er begrænsninger på den offentlige bilkørsel. Den samlede færdselsmængde er derfor

begrænset. Der er generelt gode adgangsforhold og stisystemer samt eksisterende parkeringspladser. Det Grønne Forsamlingshus er bygget i 2001 og ligger ved siden af Nørskovgård i naturnationalparken, men vil komme til at ligge uden for hegnet.

Naturlig hydrologi

Det kraftigt skrånende terræn ned mod Hindemade og Haderslev Dam bevirker naturlig dræning af området. En lukning af de resterende grøfter vil med lille indsats kunne sikre naturlig hydrologisk tilstand. Enkelte steder – særligt syd for Pamhulevej – vil der blive genskabt mere sumpede områder.

I forbindelse med projektet SemiAquatic LIFE er der gennemført omfattende indsats for at genskabe naturlig hydrologi og etablere søer i store dele af Pamhule Skov.

Friluftsliv

Dyrehaven tiltrækker årligt over 150.000 besøgende. Tæt på Haderslev by findes andre områder, som bruges rekreativt. Men kombinationen af den afvekslende natur og oplevelsen af dyr tiltrækker mange besøgende til dyrehaven. Området rummer flere vandruter herunder længere forløb, som har sammenhæng med stisystemer- og ruter uden for de statsejede arealer. I Teglholt er der fri teltning. I den nordlige del af Pamhule Skov er der anlagt et afmærket mountainbikespor med en meget aktiv forening som samarbejdspartner.

I nær tilknytning til naturnationalparken findes alene den statsejede skov Sandkule på 46 ha, hvor der er begrænset mulighed for udførsel af friluft aktiviteter.

Arrondering og ejendomsstruktur

Området er velafgrænset, hvilket gør det velegnet til én stor indhegning. Det allerede eksisterende hegn mod øst kan forholdsvist let udvides. Mod øst grænser arealet op til den kommunalt ejede Haderslev Dam, som rummer værdifuldt fugleliv for rastende trækfugle, isfugl og havørn.

Mod vest skal hegnet etableres i en forholdsvis smal passage under E45, som løber på en højbro.

Eksisterende beskyttelse

Hovedparten af området er Natura2000 habitatområde med skovnaturtyper bøg på muld og elle-askeskov på udpegningsgrundlaget. Desuden er det et fuglebeskyttelsesområde for bl.a. isfugl og rød glente.

Der er ingen særlige fredninger.

Kulturarv

Der er kun få fortidsminder og beskyttede anlæg i området. To voldsteder, tre dæmninger, et trace fra en smalsporet jernbane og flere indre diger.

